

Loana Flores

Llenguatges materials

Un projecte d'EART. Centre de mediació, educació i art contemporani.

A cura de Gisela Chillida

14.07 - 06.09.27

Llenguatges materials reuneix una constel·lació de biomaterials desenvolupats a partir de residus orgànics i descarts. Iniciat el 2018, aquest arxiu material en expansió presenta un camp obert de possibilitats, matèries que conserven la memòria dels seus orígens i que, a través de processos d'experimentació, adquireixen noves formes, textures i potencialitats.

El projecte neix d'una pregunta: què pot arribar a ser una matèria quan atenem tota la potencialitat que té? Davant les lògiques del descart i la classificació, que fixen els límits d'allò que considerem valuós, Loana Flores proposa una pràctica d'observació i escolta envers allò que encara ha d'aparèixer. Un pigment pot sorgir d'una fulla, una superfície d'una fibra, una nova estructura d'una combinació inesperada o d'un error. Lluny de concebre els materials com a entitats passives, l'artista els tracta com a actants —en termes de la teoria de l'actor-xarxa— dotats d'agència, capaços d'afectar i ser afectats. Cada biomaterial condensa una biografia de trobades entre substàncies, territoris, cossos i temporalitats d'espera. La sensibilitat que travessa aquestes peces s'inscriu en l'empremta dels nous materialismes i del pensament ecofeminista: el gest es desplaça de la dominació a la relació, de la imposició a l'acompanyament.

L'exposició s'organitza com una constel·lació, una estructura que deu tant a les cartografies relacionals de Bruno Latour com a una poètica del muntatge. A la peça central de la paret principal, els biomaterials configuren un entramat d'afinitats electives: cada element adquireix significació en la seva proximitat amb els altres, i els actants s'atrauen, es contaminen, s'il·luminen mútuament. Aquest mapa —que integra fórmules, assajos, errors i variacions— converteix la classificació en un dispositiu d'observació, no en un instrument de

Concèntric

fixació. Al costat d'aquesta estructura, una segona peça dissol les fronteres entre objecte, superfície i cos: els biomaterials es despleguen com una composició orgànica, una pintura que respira sense subjecció al suport, una materialitat que s'ofereix en la seva nuesa.

Cuina, laboratori i taller convergeixen com a espais de coneixement. La cocció, la mescla, la fermentació i l'espera operen com a procediments cognitius, no com a meres tècniques. La recepta funciona com un codi obert: una invitació a la variació, a l'adaptació i a la continuïtat del procés. Aquest enfocament introdueix una dimensió de sobirania material. Flores recupera la capacitat de produir eines, recursos i sabers propis, allunyant la pràctica artística dels circuits industrials i retornant-li una relació directa amb les seves condicions de possibilitat.

La pregunta subjacent no interroga únicament sobre *què* produïm, sinó *des d'on*, amb quins recursos i sota quines relacions. Desenvolupar aquests processos i compartir-ne els coneixements constitueix un posicionament ètic i polític: una aposta per altres modes de producció, circulació i vinculació amb l'entorn. Aquest gest és també afectiu. Restableix vincles trencats per la lògica del consum, i reconeix dignitat a allò desplaçat i a l'entramat de relacions que ho sosté. Com assenyala Yayo Herrero, reconèixer la nostra condició ecològica dependent i interdependent exigeix atendre les xarxes de cures i dependències materials que sostenen la vida. Treballar amb allò descartat no consisteix en una simple recuperació de recursos; consisteix en un qüestionament dels sistemes de valor que decideixen què mereix atenció i què pot ser esborrat. En una societat que privilegia la productivitat i el consum instantani, aturar-se a observar, escoltar i cuidar els processos es converteix en una pràctica d'atenció radical: una manera d'habitar el present amb la lentitud que exigeix allò viu.

Llenguatges materials, de Loana Flores, s'emmarca dins del Programa de Difusió d'EART, destinat a les artistes residents. El programa dona visibilitat als seus treballs alhora que genera espais per al pensament crític, l'experimentació i l'intercanvi professional.

En el marc de Concèntric, el programa funciona com una extensió del que succeeix als tallers d'EART i posa el focus en pràctiques en gerundi: assaigs, proves, esbossos, notes, llibretes i apunts. Els tallers es reivindiquen així com una part essencial de l'ecosistema artístic: no només com un espai físic, sinó com un lloc d'acompanyament i d'intercanvi que sosté i enriqueix la pràctica de les artistes residents.

Aquest projecte dona continuïtat al cicle de col·laboracions EART — Centre de Mediació, Educació i Art Contemporani— i el programa Concèntric de La Capella.